

LEOPOLDOV

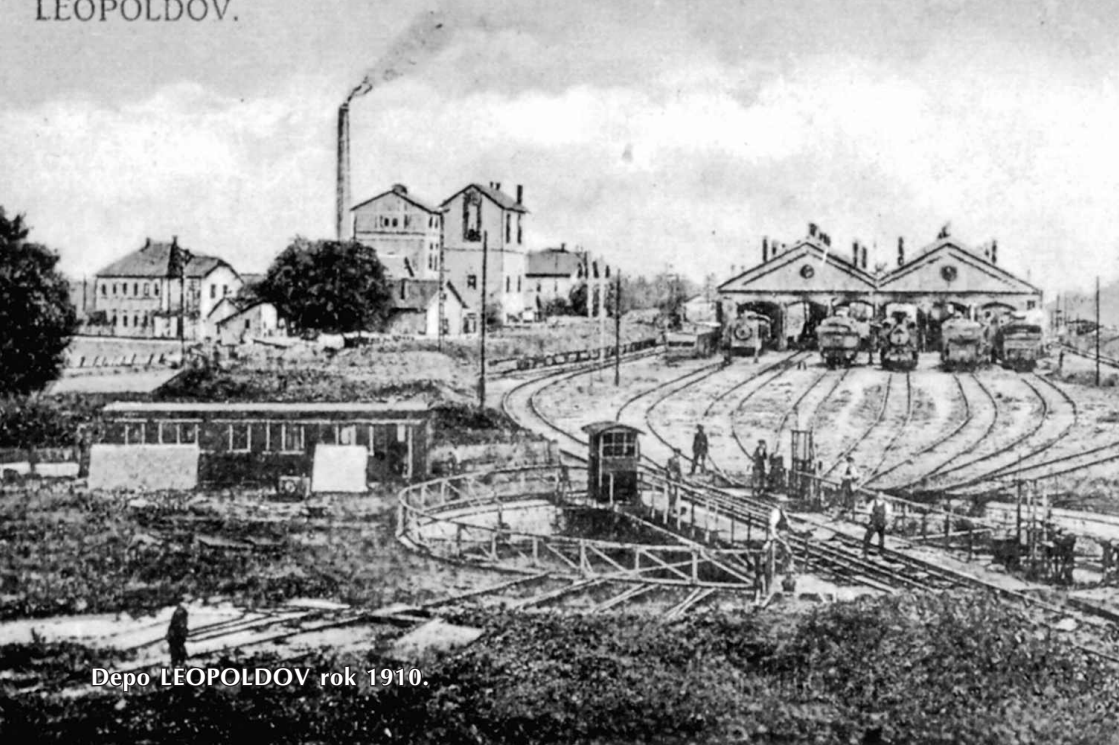
6/2023

DNES

...a predsa prišiel...

LEOPOLDOV.

Depo LEOPOLDOV rok 1910.

LEOPOLDOV – výpravná budova od kolají 1920.

Vážení obyvatelia,
rok 2023 sme v našom meste končili veľmi hekticky, pretože sme finišovali s výstavbou dvoch budov a s ďalšími projektmi, ktoré sme realizovali. Som veľmi rada, že začiatkom roka 2024 budeme otvárať Denný stacionár pre seniorov Nezábudka a Detské jasle Jasličkovo. Sú to projekty pre dve najzraniteľnejšie skupiny obyvateľov – pre najmenej deti a pre starších ľudí. Starostlivosť, opateru a záujem o slabších považujem za jednu z najdôležitejších vlastností vyspelej spoločnosti. A vo vianočnom období to pociťujem ešte intenzívnejšie. Počas roka sa všetci vplyvom sveta, každodenných starostí a problémov akoby stávame starcami. Vianočné sviatky však v nás dokážu opäť prebudit dieta, vraciame sa do detstva a sme o kúsok bližšie snívaniu a viere v dobro ľudského srdca. Kiežby žiaden človek natoľko nevyrástol a nenechal sa zničiť životom, aby prestal vnímať čaro Vianoc. Vtedy sa totiž viac usmievame, viac dúfame a menej myslíme na starosti, hádky a ťažké chvíle, ktoré sme ešte neboli schopní prekonať. V tieto dni dokážeme viac byť ľuďmi, akých by sme počas roka chceli stretávať a akými sme vždy chceli byť. Obdarúvame sa darčekom, no verím, že všetci dobre vieme, že najkrajší darček, aký môžeme nájsť pod stromčekom, je niečo, čo sa nedá kúpiť za peniaze. Je ním zomknutá rodina, ktorej členovia sa milujú každý deň v roku a uvedomujú si krehkosť týchto okamihov. Sú ľudia, ktorí nemajú radi Vianoce. Tvrdia, že je to komerčný sviatok, ktorý do našich životov vháňa len zbytočný zhon a stres. A do určitej miery je to pravda, ale len vtedy, ak to dovoľíme. Ak si však aj vďaka Vianociam ľudia uvedomia, na čom naozaj záleží, za čo sa v živote oplatí bojovať a čo má skutočnú hodnotu, môžu to byť pre nás dni v roku, ktoré nás zobudia z necitlivosti a vrátia do našich srdiec vrúcnosť. Kiežby sa tento pocit dal uskladiť napríklad do zaváracieho pohára, ktorý by sme kedykoľvek počas roka mohli otvoriť a pripomenúť si ho.

Želám nám všetkým, aby sme dokázali Vianoce vnímať ako dni, keď máme viac času na to, čo je dôležité, a pripomínali si to aj počas roka tak často, ako je to len možné. Aby Vianoce neboli o otváraní darčiekov, ale o otváraní našich srdiec, aby boli kúskom domova, ktorý si každý človek nesie vo svojom srdci celý rok, aby nám pripomínali, že sme na svete pre niečo iné, ako iba pre seba samých.

Požehnané, pokojné a radostné vianočné sviatky prežiť v zdraví a všetko dobré v ďalšom roku želim vám všetkým.

Mgr. Terézia Kavuliaková, primátorka

Deti pričarovali Vianoce

Ako deti očakávajú Vianoce? To, že sa pomaly, ale isto približujú, im našepkáva už samo adventné obdobie a tak povediac detsky aj očakávanie príchodu Mikuláša, spojený s tajomným obdarúvaním do vyčistených čižmičiek. Príchod Mikuláša má mnohé podoby aj v našom meste sa prezentoval už rôznymi spôsobmi. Tento rok sme do mesta pozvali deti na interaktívnu mikulášsku rozprávku inšpirovanú príbehom L. Carrola Alica v krajine Vianoc. Milé a pútavé predstavenie v piatok 8. decembra podvečer sledovali deti i dospelí. Alica, ktorá nechápala, že sa má stať súčasťou Vianoc, bola natoľko presvedčivá, že si veľmi rýchlo získala kamarátsvo detí, ktoré jej na pódium pomáhali plniť jednotlivé vianočné úlohy a pomáhali jej s prípravou na príchod Mikuláša a Vianoc. V interaktívnej rozprávke plnej veselého rozprávania, pesničiek a malých kúziel, spolupráce Alice, Vianočného zajka, Klobúčnika a detí napokon spolu našli vianočné čaro, ktoré by inak bolo ohrozené, a deti zaň napokon obdaril Mikuláš darčekom.

(jh)

Aby Vianoce voňali...

nejšie piesne, ktoré už boli akosi prípravou na koledy a kolednícke obdobie.

A také poslanie mali aj tohtoročné leopoldovské vianočné trhy v sobotu 9. decembra. Predajcovia v stánkoch ponúkali medovinu, med, vianočné obľátky, trubičky, ale aj tradičné starovianočné darčeky z dreva, keramiky či háčkované výrobky, ale aj z ovčieho rúna, sviečky z včelieho vosku a vianočné dekorácie. Ponuku remeselníkov zo širokého okolia rozšírili veľmi vkusnými a vydarenými ozdobami, ikebanami a inými výrobkami detí zo základnej aj materskej školy. Tie návštevníkov trhov lákali azda najviac. Trhovníkom i návštevníkom chutilo i varené víno a punč a napokon aj výborná vianočná kapustnica, ktorú v kotloch pripravoval tím našich osvedčených a šikovných gazdiniiek pod vedením pani Dady Štitákovvej, ktorým pri varení asistovali Matej Jančár, Tomáš Kamenár a Matej Štiták a ďalší pomocníci.

Voňavá horúca kapustnica zohrial a zasýtila všetkých, ktorí chceli príjemné zimné sobotné popoludnie stráviť vianočne – o to sa pásmom vianočných piesní a kolied postarali krojovaní členovia Klubu slovenského folklóru Mestečko pásmom Koledy v Mestečku. V rámci tohto pásma sa v milých, takmer anjelských kostýmoch predstavili aj Malí Mestečkári. Trhovníkov a návštevníkov potom prišli vianočným pásmom pozdraviť,

Predvianočné trhy mali v minulosti zabezpečiť dostatok všetkého potrebného, čo bolo nevyhnutné počas vianočných sviatkov na ich pokojné a také pravé slávenie. Hoci je pravdou, že väčšinu toho si naši predkovia alebo gazdovia zadovážili sami na svojom hospodárstve, predsa len bolo potrebné zabezpečiť aj iné drobnosti alebo neskôr aj darčeky, ktoré mali skôr symbolický zmysel. No a trhy sa vždy spájali s hotovým teplým jedlom, zohrievajúcimi nápojmi, piesňami a príjemnou atmosférou. Samozrejme, v čase adventu rozohrané tóny vystriedali pokoj-

príhodne maskovaní, aj žiaci zo základnej školy pásmom vianočných piesní a vinšov. Samozrejme, nemohli medzi nimi chýbať anjeli, mikulášovia, ale ani čerti či lucie, pretože tieto postavy sa predvianočným obdobím plným kúziel a mágie tradične spájajú. No a keď sa už zvečerilo, spoločnosť všetkým na pódiu robil hru na gitare aj iných nástrojoch folk-rockový hudobník Graeme Mark, ktorý pochádza z Írska a už nejaký čas žije v Trnave, prezentujúci aj svetové vianočné evergríny. A tak leopoldovské vianočné trhy voňali všetkými farbami a hrali všetkými emóciami...

A presne také bolo aj vianočné posedenie leopoldovskej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých v nedeľu 10. decembra v školskej jedálni. Pri výbornej kapustnici a sladkom venčeku, vianočných piesňach, ktoré prišli prezentovať krojované žiačky základnej školy a koledách. Členky a členovia priniesli aj oblátky a všakovaké slané dobroty, ktoré už chystajú k Vianociam, a členky výboru pripravili vianočné ozdoby, ktoré pripomínali vianočné stoly v našich domovoch. Bol priestor na príjemné debaty, ale dokonca aj na plánovanie najbližších spoločných podujatí. Príjemné popoludnie, na ktorom sa zúčastnila stovka členov organizácie, napokon završili spoločnou Tichou nocou a koledami.

J. Hladký

Živá záhrada u nás i v zahraničí

Leopoldovské združenie Živá záhrada vyvíja celý rad aktivít počas sezóny aj mimo nej. Tento rok boli mimoriadne aktívni v rôznych oblastiach. Na úvod tohtoročného Agrokomplexu do pavilónu M3 venovanému regeneratívnemu poľnohospodárstvu umiestnili informačné tabule Živej Záhrady (sú inštalované i na múre pri vstupe do Živej záhrady v Leopoldove) a pomohli s inštaláciou 23 panelov venovaných regenerácii pôdy, na ktorých spolupracovali s českým Carbonegom. Výstava bola určená najprv pre Národné zemédělské muzeum v Prahe a v rámci Agrokomplexu sa uskutočnila slovenská premiéra s panelmi preloženými do slovenčiny. Logo malého leopoldovského podniku hájilo naše farby na výstavách v Prahe aj v Nitre.

„Prezentovali sme zámer knihy Živá pôda: záhady a elegantné riešenia, na ktorú bola vyhlásená zbierka. Mysleli sme už, že sa nám nepodarí vyzbierať ani prvý mílnik 7-tisíc eur zbierky na Donio.sk a potom nás na Agrokomplexe podporili príspevkom jednotlivci a

rozhodli sa tento zámer podporiť aj partnerské organizácie. Nakoniec sa podarilo vyzbierať celú cieľovú sumu 15-tisíc eur! Sme za to všetkým prispievateľom vďační,“ hovorí Lucia Baláková. Na nitrianskom výstavisku boli súčasťou diskusie Niet pôdy bez života a niet života bez pôdy s poprednými expertami a vedcami zo Slovenska a Čiech. Deň nato moderovali diskusiu Kompostárne a biocirkulárny priemysel ako nadstavba agrosektora? „V rámci sobotňajšej diskusie Monika Halášová z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR predstavila legislatívnu zmenu, na ktorej sme sa podieľali. Podarilo sa nám zadefinovať výnimku z povinnosti zaprávať/zaorávať kompost pre regeneráciu pôdy. Rovnako na nitrianskom výstavisku sme boli súčasťou diskusie Zachráňme pôdu ale pred čím? Nadviazali sme nové partnerstvá a spoluprácu. Stali sa tiež členom európskeho konzorcia s vyše 20 partnermi, ktoré podalo žiadosť o projekt zameraný na výrobu ekologického konštrukčného materiálu na báze trstiny a neskôr aj konope a iných materiálov.“ Živá Záhrada bude jedným zo štyroch SME (small and medium enterprise), ktoré budú v rámci podaného projektu pilotovať výrobu materiálu v malých výrobných podmienkach s cieľom zvýšiť schopnosť inovácií malých podnikov. „Tiež sme začali pracovať na projekte s podporou Zeleného vzdelávacieho fondu zameraného na školy. Spracujeme manuál k biocirkularite, vytvoríme štyri krátke vzdelávacie videá a pripravíme webinár pre zriaďovateľov škôl. Ukončenie projektu bolo, našťastie, posunuté z konca roka 2023 na apríl 2024, čo nám dá čas načerpať sily aj otvoriť priestor kreatívnosti. Azda vytvoríme hodnotný originálny materiál, o ktorý bude záujem, a ktorý pomôže posunúť vnímanie zdravia pôdy správnym smerom. Cieľom nášho projektu je, aby sa do obnovy zdravia pôdy zapojili aj školy cez kvalitný kompost a obnovu pôdy.“ Živo je aj v Živej záhrade v Leopoldove. „Realizujeme projekt Živý priestor podporený Trnavským samosprávnym krajom. V priestore pred halou smerom na cintorín a Štrkovku umiestňujeme lavičky, výsadbu stromov, kríkov a ruží, vyvýšené záhony, vertikálnu stenu, ohnisko a posekanie pre obyvateľov a návštevníkov Leopoldova, aby sa mohli ľudia na kraji mesta stretnúť v prírode, aby bolo kde bezpečne zaparkovať a na lavičke sa prezúť do in-line skatov,“ hovorí Lucia Baláková. Dôležitou časťou projektu je rozšírenie infotabulí na dvanásť.

Vznikne trvalá exteriérová výstava k vzťahom a dôležitosti pôdy pre náš život a zdravie. „Plánujeme ju využívať v rámci edukačných podujatí v Živej Záhrade. Degradácia pôdy je najväčší neviditeľný a málo diskutovaný problém a ohrozenie Slovenska. Podľa rôznych zdrojov je 40 – 50 % poľnohospodárskej pôdy Slovenska ohrozenej vodnou a veternou eróziou, ešte väčšia časť pôdy je ohrozená suchom. Voda nám doslova odteká z krajiny. Konvenčné poľnohospodárstvo nechápe, že pôda je živý organizmus a je jednou z významných príčin tohto stavu. Aj v poľnohospodárstve sa s pôdou dá pracovať nielen

ekonomicky, ale aj ekologicky výkonnejšie. Po ozdravení pôdy môžeme dosiahnuť vyššie výnosy. Potrebujeme sa len naučiť ako pôdu ozdraviť od záhrad až po veľké výmery. Na jar 2024 budeme pokračovať v kurzoch a prednáškach na túto tému. Posledné tri tohtoročné kurzy kompostovania sme spravili v septembri v Leopoldove, na východe pri Trebišove a v priestoroch Farmárskej školy v Prahe.“ Tento rok dokončili projekt podporený Trnavským samosprávnym krajom. Pre každú zo 14 obcí združenia vyrobili a nainštalovali tri vyvýšené záhony a jednu vertikálnu stenu. „Ďalšie štyri projekty realizujeme pre obce nielen v Trnavskom ale aj v Nitrianskom a Trenčianskom kraji v rámci programu obnovy dediny. Spolu s projektom Zomot a vlastným projektom Živý priestor sme tak do konca októbra uzavreli 6 projektov. Pracujeme naplno a budeme potrebovať v zime oddych,“ hovorí s úsmevom Lucia Baľáková.

Martin Jurčo, foto Živá záhrada

Lea Horniakovej učaroval autokros a dosiahla v ňom pozoruhodné úspechy

Už pred mnohými rokmi písal o nej náš športový kolega Jaroslav Lieskovský. Stretnutie s vtedy osemročnou Leou Horniakovou z Leopoldova bolo preňho veľkým zážitkom. Písal sa rok 2016 a Lea už mala čo-to za sebou a predpovedal jej veľké úspechy. Bolo to pochopiteľné. Bola vo veku, keď mnoho detí nedokáže samostatne fungovať, kým Lea už suverénne vyšla na trať. Zistovali sme, kam Lea za sedem symbolických rokov postúpila. Ako vtedy napísal, Lea ako jediná na Slovensku pretekársky jazdí divácky lákavý autokros. Nemala ani tri roky, keď sa zoznámila so štvorkolkou, neskôr to skúšala na minibajku a napokon skončila pri buginách. Na Leinu výnimočnú záľubu Jaroslav Lieskovský natrafil počas Veľkej ceny Piešťan cestných motocyklov. Divákovi motoristického podujatia

v kúpeľnom meste totiž prišla predstaviť svojho koníčka na štyroch kolesách. Niet pochyb, že medzi divákmi v piešťanskom depe bol o promostánok mladučkej pretekárky z Leopoldova mimoriadny záujem. Dozvedel sa, že Lea Horniaková sa začala už o rok skôr venovať autokrosovým zápoleniam u susedov za riekou Moravou v divízii Racer buggy do 160 kubíkov. Stojí za povšimnutie, že v úvodnej sezóne si pripísala viacero pódiových umiestnení. Do počtu nebola ani v šampionáte stredoeurópskej zóny. V zimnej pohárovke už presedlala do kategórie Racer buggy 125. Vyjzdila si v nej strieborný stupienok. Bodku za úspešnou sériou dala leopoldovská školáčka na jeseň na Stretnutí majstrov 2016 v Humpolci. „Českí a moravskí organizátori venujú veľkú pozornosť autokrosovým pretekom detí už od piatich rokov, kým na Slovensku nemá táto kategória podobnú možnosť,“ vysvetlila Tatiana Horniaková, Leina mama. V mestečku pri Hlohovci teda vyrastá veľká autokrosová nádej. Ak Lea nepoľaví v pretekárskom úsilí, určite budeme o nej ešte neraz počuť. A možbyť si o niekoľko sezón vyjzdí v autokrose reprezentačnú prilbu svojej krajiny.

Toľko posun v čase do roku 2016. Dnes sa píše rok 2023, prešlo teda sedem rokov a Lea Horniaková Junior BUGGY je žiačkou 1. B triedy Strednej obchodnej akadémie v Seredi. Pripomeňme, že autokrosu sa profesionálne venuje od svojich siedmich rokov. Dnes má 15 rokov, motorovému športu inklinovala už ako dvaapoloročná, keď sa začala vozit' na motorovej 4-kolke, pokračovala na minibiku a v roku 2015 zasadla závodne do Racer Buggy 160 v Českej republike, pokračovala v Racer buggy 125. V Racer buggy 125 vybojovala v roku 2018 titul vicemajsterky a následne v roku 2019 titul Majsterky ČR. V roku 2022 vybojovala majstrovský titul Slovenska, Maďarska, Zóny strednej Európy a Talianska. V roku 2023 obhájila majstrovský titul Slovenska, Maďarska, Zóny strednej Európy. Sumár úspechov, za ktorý by sa nehanbil ani ostrieľaný šampión. Lea pretekala aj na amatérskych pretekoch ako napr. Žamberk cup, Radeč cup, Zimný cup v Rožmitál pod Třemšínem, na Slovensku dobročinný pretek Race for Children – Sklabína pri Veľkom Krtfši, Slalomshow a ďalšie.

Ako sme sa dozvedeli, Leina mama Tatiana sa do Leopoldova vydala a Lein otec je Leopoldovčan. Má firmu na odťahovanie vozidiel, a tak sa malá Lea ustavične motala niekde okolo áut. To jej zrejme učarovalo. „Manžel prišiel z kontroly originality aj s českým časopisom, kde čítal, že aj päťročné dieťa môže byť majstrom v tejto oblasti. Tak sme sa pozreli na internet a naštuďovali si túto problematiku. Kúpili sme dve buginy. Nevedeli sme, či sa tento šport bude Lei páčiť. Ako sama hovorila, bola z toho viac nadšená ako my. Kúpili sme závodnú buginu a išli sme na preteky, kde Lea skončila ako štvrtá v silnej českej konkurencii. To nás všetkých potešilo a motivovalo,“ hovorí mama Tatiana.

Lea nám vysvetlila, o aký šport presne ide a na akej úrovni je u nás na Slovensku. „Je to motoristický šport s názvom autokros, štartuje sa v uzavretých okruhoch. Deti môžu jazdiť od piatich rokov, a najstaršie sú dospelácke kategórie. Jazdí sa na buginkách. Ťažko sa to opisuje, je to akoby uzavretá formula, všetko je homologizované pre bezpečnosť športovca. V Česku je tento šport oveľa rozvinutejší, to je veľká škoda, že sme tak pozadu. Oni robia aj detské náborov na dopĺňovanie mladých talentov. To znamená, že deti od piatich rokov si môžu vyskúšať pretekánie v buginkách. To u nás nie je. Ale svitá na lepšie časy, keďže prvýkrát tento rok sa uskutočnilo takéto stretnutie aj u nás, na Slovakiaringu. Tak dúfam, že nejaké talenty sa objavia na Slovensku,“ hovorí Lea Horniaková, ktorá skúsila trasy v českých lokalitách Sedlčany, Humpolec, Přerov a ďalšie.

Ley sme sa spýtali aj na to ako sa jej darí spájať školu a takýto motoristický šport, ktorý je náročný na čas, keďže väčšina pretekov sa organizuje na druhej strane Českej republiky. „Keď som ešte chodila na základnú školu, bolo to jednoduchšie aj s vymeškávaním hodín, bývame totiž 50 metrov od školy. Aj s dochádzaním na preteky to bolo jednoduchšie. Keďže teraz navštevujem školu v Seredi, je to veľmi komplikované. Časovo je to vyčerpávajúce. Prídem do školy, musíme nachystať dodávku, stroj, príbhu a všetky potrebné veci. Tým, že som dievča, je výhodou, keď cvičím. Je totiž zložité a namáhavé vyrovnáť sa chlapcom vo fyzickej sile a v kondícii. Nejde však o nejaké trojfázové tréningy, ale je dobré, ak si človek robí takéto prípravky,“ hovorí. Zatiaľ ešte nepremýšľala, akým smerom sa vydá v plánoch na vysokú školu, no športovému motorizmu sa chce venovať čo najdlhšie. Držme jej preto palce, aby úspešne reprezentovala leopoldovské i slovenské farby.

Martin Jurčo, foto archív LH

Zo zápisníka milovníka železnic Leopoldov: Galgóc-Lipótvár

Že vám tento názov nič nevraví? Je to historický názov železničnej stanice Hlohovec – Leopoldov z januára roku 1876, keď bola dokončená trať z Trnavy do Leopoldova v rámci vtedy budovanej Považskej parostrojnej železnice. Leopoldov je známy aj pod ďalším historickým (tentoraz nemeckým) názvom Leopoldstadt, hoci ten sa viazal len na väznicu. Mestečko sa zapísalo do povedomia ľudí aj ako lokalita, v ktorej je najstaršia dodnes fungujúca väznica. Nebolo to vždy tak, pôvodne tu bola v rokoch 1665 – 1669 vybudovaná pevnosť na obranu pred plienením Európy osmanskými vojskami. Pevnosť vybudoval vtedajší panovník Leopoldov I. Po jej dostavaní sa niektorí robotníci vrátili domov do Nemecka a na Moravu, niektorí sa rozhodli zostať, založiť si rodiny v blízkosti pevnosti, ktorej ešte stále poskytovali služby. Tak vznikla najprv osada, situovaná severne od pevnosti, prezývaná Neustadt-Ujváros, čiže Nové Mesto, ale po slovensky sa nazývalo Mestečko. Až v roku 1948 názvy pevnosti a mestečka splynuli do podoby Leopoldov. Pevnosť sa úradne stala väznicou až vydaním rozhodnutia cisára Františka Jozefa I. od 1. januára 1856. Tolko encyklopédie.

Keď som na prelome tisícročia chodieval ako dobrovoľník fotiť pre potreby vtedajšieho Múzejno-dokumentačného Centra ŽSR meniacu sa železnicu, pôvodnú architektúru ustupujúcu pri modernizácii, niekoľkokrát som navštívil Leopoldov. Je to stále veľký a dôležitý železničný uzol s bohatou históriou.

V júni 1876 bol daný do užívania ďalší úsek Považskej parostrojnej železnice z Leopoldova do Nového Mesta nad Váhom a potom postupne ďalej až do Žiliny. V rámci zvyšujúcej sa potreby prepravy, rozmachu obchodu a priemyslu v Uhorsku bola vybudovaná trať z Leopoldova do Serede, neskôr do Galanty. Úsek do Serede mal 17 km a bol slávnostne odovzdaný do prevádzky v júli 1885. Ďalšou dôležitou železničnou spojkou je trať do Nitry, sprevádzkovaná v roku 1897. Stúpajúce prepravné náklady v stanici Leopoldov si vyžiadali stavbu novej výpravnej budovy v rokoch 1905 – 1906. Postavili ju vedľa pôvodnej menšej železničnej budovy, ktorá stojí podnes, podľa návrhu architekta Ferenca Pfáffa. Budova je mimoriadne zaujímavá, má detaily architektonických neorenesančných prvkov používaných v Nemecku. V roku 1906 bolo dobudované aj technické zázemie, a to rušňové depo, dielne, točňa, uhoľné a olejové hospodárstvo. Zaujímavosťou je, že zdvojkolajnenie trate do Serede bolo zrealizované už v roku 1912, ale zdvojkolajnenie trate do Trnavy až po Viedenskej arbitráži v roku 1938.

Rušňové depo bolo známe svojou veľkosťou, ale aj dobrou starostlivosťou o lokomotívy prakticky počas celej jeho éry. Posledný vlak na území vtedajšej SSR (Slovenskej

socialistickej republiky) ťahaný parným rušňom prešiel 17. októbra 1980 zo stanice Bratislava-Filiálka do Leopoldova, ťahal ho rušeň 556.036, tzv. štokr, ktorý bol vypravený práve z tohto depa. Rušeň mal šťastie, prežil ako živý exponát do dnešných dní a je majetkom Železničného múzea ŽSR. Deponovaný je vo Vrútkach, kde sa oň stará partia nadšencov. V týchto dňoch sa na ňom realizuje generálna oprava kotla, aby mohol zas ďalšie roky slúžiť a pripomínať romantické, ale aj ťažké časy parnej prevádzky u nás.

S leopoldovským depom sa spája aj osud ďalšieho unikátneho exponátu, ktorý nám do múzea darovalo depo v roku 1997, a to parný žeriav Škoda s nosnosťou 50 ton. Bol vyrobený v roku 1947. Žeriav je dnes exponátom Železničného múzea ŽSR v Bratislave na Rendezi. Inou zaujímavosťou je, že ešte v roku 1995 pomáhala vykurovať rušňové depo v Leopoldove ďalšia parná lokomotíva radu 556. Tá sa, žiaľ, po roku 1996 už renovácie nedočkala. Modernizácia na železnici postupuje. V rámci budovania moderného koridoru Bratislava – Žilina projektovaného na rýchlosť 160 km/h bolo v nedávnej minulosti prestavané kolajisko stanice Leopoldov. Do akej miery sú obyvatelia, návštevníci či zamestnanci s prestavbou spokojní, to už neviem; to musia posúdiť oni.

Leopoldov mi pripomína niekoľko fotografií z minulosti. Už od roku 1982 pomáham budovať železničné múzejníctvo. V rokoch 1994 – 2004 som nafotografoval niekoľko tisíc filmov a prioritne som sa venoval železničným stavbám. V súčasnosti spolupracujem na ich digitalizácii. Pri mapovaní som bol dobrovoľníkom. Je to aj koníček, jednoducho, chcel som zachovať pre ďalšie generácie obrázky, o ktorých som bol presvedčený, že čoskoro zmiznú v takej podobe, ako som ich vtedy zachytával. To sa aj podarilo a môj predpoklad sa potvrdil. Mnoho z objektov dnes už neexistuje. A čím ma Leopoldov zaujal? Rozmanitosťou a veľkosťou. Stretol som sa tam s milými a ochotnými ľuďmi. Pri fotografovaní lokality mi boli vždy nápomocní. Žiaľ, v Leopoldove som nebol od roku 2003, a teda vraj aj samotná budova depa je už minulosťou. Text som spracoval podľa dostupných materiálov Železničného múzea ŽSR, spomienok miestnych obyvateľov a zamestnancov železničnej stanice Leopoldov.

Martin Entner

Zdroje: historické foto: súkromná zbierka pohľadníc Martina Entnera, fotografie: Martin Entner, Ing. Jiří Kubáček, CSc.

Kúsok od kolónie sa narodila, ale našla aj talizman

Na rozlúčku s Kamilou Strelkovou

Zo sveta slovenskej kultúry prišla tento rok smutná správa. Vo veku 89 rokov odišla na večný odpočinok niekdajšia rozhlasová redaktorka, no aj spisovateľka a podnikateľka Kamila Kay Strelka-Kanková (12. august 1933 Leopoldov – 15. jún 2023 Florida, USA). Jej blízki, priatelia a známi sa s ňou rozlúčili 18. decembra tento rok na evanjelickom cintoríne v Pezinku. Jej urnu pochovali do hrobu vedľa manžela Ladislava a rodičov.

Niekdajšia slovenská rozhlasová redaktorka z redakcie humoru a satiry vyštudovala na Univerzite Komenského odbor slovenčina a telocvik, musela po roku 1968 odísť do Ameriky. Práve za veľkou mládkou sa jej podarilo vybudovať nový život. Okrem biznisu sa vrhla aj na spisovateľskú dráhu, pričom o svojom živote v Amerike vydala knihy ako Letenka do raja, Letenka do sveta, Letenka do minulosti či Letenka do Bratislavy. Na Slovensko sa vrátila po roku 1989, keď vystupovala v televízii, no aj v rozhlase. Najmä tam bola veľmi známa, dokonca jej v polovici 60. rokov napísal hlohovský rodák, skladateľ Andrej Lieskovský pesničku Kamila, ktorú vtedy naspieval Zdeno Sychra, neskôr Karol Duchoň.

V roku 2010 sa Kamila Strelková predstavila aj leopoldovským čitateľom v kultúrnom dome na bytovkách. V článku s veľavravným nadpisom *Bola som herečka, ale nikto mi netlieskal* sa vtedy J. Hladkému vyznala zo svojho návratu do rodiska. „Keď som sa po rokoch vrátila, kúsok od železničarskej kolónie, kde sme bývali, našla som malý zaujímavý kameňok a vložila som si ho do tašky. Ako talizman ho nosím do seba doteraz,“ povedala vtedy. Kvôli otcovej práci železničiara sa presťahovali do Pezinka, odkiaľ cestovala na štúdiá do Bratislavy. Od mladosti bola vynikajúca športovkyňa. Získala bronzovú medailu v trojboji a dokonca zlatú vo volejbale za Československo v roku 1952. Dvojiročnú učiteľskú kariéru vymenila za prácu redaktorky v Literárno-dramatickej redakcii bratislavského rozhlasu, ktorej súčasťou bola aj redakcia zábavných žánrov. Tam sa pri príprave rozhlasových programov stretla s celou plejádou hercov, spevákov a tvorivých osobností pri príprave relácií Panoráma, Vitajte v štúdiu a ďalších. Jej kolegyňou bola aj redaktorka Júlia Kurilová, autorka textu spomínanej pesničky Kamila.

Prišiel rok 1968 a okupácia Československa. Jej dcéra mala dva roky – dnes je plukovníčkou amerického letectva. Najprv emigrovali do Kanady, neskôr do USA. „Každý môže zmeniť svoj osud a dosiahnuť úspech. Kto sa o zmenu nepokúsi, ten nech zostane nahnevaný. Ale na seba,“ hovorila Kamila, ktorá za morom začínala od nuly. U nás bola

váženou redaktorkou, tam ju nikto nepoznal a všetko si musela vydrieta. „Americký chlieb mi chutil ako papier, bola som tu ďaleko od rodiny, pripadala som si ako najchudobnejší človek na svete,“ hovorila. Vyskúšala si prácu servírky, barmanky, manažérky, ale i učiteľky, neskôr bola i tľmočičkou. Napokon sa rozhodli podnikat. „Američanov som preúčala z hamburgerov a hranolčekov na paprikáš,“ spomínala si so smiechom. Napokon zakotvili v realitnom biznise, vlastnili dve realitné kancelárie. Ich klientmi boli významné osobnosti, zástupcovia firiem, ministerskí predsedovia i majitelia obchodných koncernov. „Mojím snom bolo bývať nad oceánom. Keď som dosiahla to, čo som chcela, namiesto radosti sa mi zatriaslo srdce a spýtala som sa samej seba: Čo tu robím? Okolo mňa nádherné bývanie, autá, pláže, no domov som nemohla ísť,“ hovorila.

Po novembrovej revolúcii sa Kamila Strelková často vracala do Bratislavy i do Pezinka. Vo svojich knihách písala najmä o životnom postoji, písala o tom čo prežila, ako neraz spadla, ale aj sa pokúsila vstať, aj sa jej to podarilo. Už prvé vydanie knihy s názvom Letenka do raja bolo predzvestou, že čitatelia v ďalších pokračovaniach nájdu veľmi zaujímavé čítanie. V siedmich dieloch Leteniek opísala pestrú paletu spomienok na vlastné pády, víťazstvá, podnikateľské skúsenosti, čarovné zážitky z ciest po takmer polovici sveta, drámy i veselé príhody. Pritom sa venovala aj písaniu básní, v ktorých vyjadrovala myšlienky o vzájomnom porozumení a o láske k rodičom. Jej knihy sa stretávali s nezvyčajne širokým pozitívnym ohlasom najmä u čitateľiek. Následne na mnohých čitateľských besedách v obciach a mestách po celom Slovensku. Tiež u krajanov v Maďarsku, Rakúsku i v Chorvátsku. Od svojej rannej mladosti mala vrodené citové väzby na ľudí vôkol seba, ochotu pomáhať slabším prostredníctvom vlastných osobnostných aktivít. Príkladom boli viaceré návštevy nevidiacich v Domove sociálnych služieb v Báhoni. V prospech nevidiacich poslucháčov na celom Slovensku v Knižnici Mateja Hrebendu v Levoči osobne načítala päť svojich knižiek na elektronické nosiče a uviedla ich do života práve na slávnostnom zhromaždení báhonských klientov Domova sociálnych služieb.

Ako členka Top centra podnikateľiek na Slovensku napísala aj knihu o úspešných ženách u nás, ale aj o Slovenkách žijúcich v USA. Kamila Strelková prežila bohatý, pestrý a zaujímavý život. Ako hovorievala, boli to vlastne dva životy: do prvého vstúpila narodením a ten krajší prežívala v spomienkach. Bolesti preboleli, hrany sa obrúsili, krivdy a neúspechy vyvážili radosti a úspechy. Prežila život bez senzácií, ale aj napriek tomu nevýslovne bohatý na senzačné udalosti, stretnutia a stál za to. Žiaľ, to povestné *Dovidenia, pani Kamila opäť v Leopoldove* sa už neuskutočnilo.

Takto sa pri poslednej rozlúčke s Kamilou Strelkovou s ňou lúčil niekdajší primátor Pezinka Oliver Solga. „V čase pobytu pani Kamily v USA zomreli jej rodičia. Na pohreby nemohla prísť, ako emigrantka bola odsúdená na jeden rok väzenia. Prežívala ťažké obdobie, pretože ani pri náhlom odchode v roku 1968 nestačila podať ruky, objat svojich najdrahších a povedať im posledné zbohóm nad otvoreným hrobom. Bolest z pocitu viny že ich opustila neutíchala, snažila sa ju zmierňovať dobrým slovom a dobrými skutkami. Príležitosť pokloniť sa nad rodičovským hrobom sa naskytla až po dvadsiatich rokoch emigrácie v období perestrojky. Uvedomovala si určité riziko, ale túžba po domove bola silnejšia než strach. Návraty na Slovensko sa opakovali a v roku 2000 si s manželom kúpila byt v jednej tichej ružinovskej ulici. Po mnohých rokoch trvalého pobytu na Slovensku však zatúžili vrátiť sa k rodine dcéry do mesta Great Falls (Virginia pri Washington DC v USA). Po smrti manžela sa jej zdravotný stav postupne zhoršoval, ešte dvakrát sa jej podarilo vrátiť na Slovensko. Do posledných dní života sa zaujímala o udalosti na Slovensku. Jej túžbu spočinúť v rodnej zemi dnes plníme.“

Martin Jurčo, foto archív autora

Naši Mestečkári (1)

Nové CD Klubu slovenského folklóru Mestečko

Klub slovenského folklóru Mestečko je zameraný na tvorbu folklórnych pásiem, ktoré sa skladajú z tancov a piesní celého Slovenska, trnavského regiónu a mestečského folklóru. Jeho cieľom je oživenie záujmu obyvateľov mesta o slovenské kultúrne dedičstvo, najmä o piesne, tance a ľudové zvyky, s dôrazom na tvorbu vlastného mestečského folklóru. Historicky sa v našom meste folklór prirodzene nevyvíjal, preto KSF Mestečko vytvára novú tradíciu a budujeme mestečský folklór od počiatku. Vedúcim a choreografom Klubu je Milan Klačko.

Pripomeňme aj činnosť folklórneho súboru Železničiar, ktorý v minulosti úspešne reprezentoval Leopoldov v oblasti kultúry na Slovensku i v zahraničí. Budúci rok uplynie 50 rokov od jeho založenia. Niektorí jeho bývalí členovia aktívne v súčasnosti pracujú v klube. V apríli tohto roku vydal KSF Mestečko prvý hudobný nosič **Mestecké piesne**. „Budeme veľmi radi, ak sa piesne dostanú ku všetkým Mestečanom a udomácnia sa. CD obsahuje ľúbostné, spomienkové a veselé piesne. Niektoré zazneli prvýkrát už v roku 2022 v pásme Stavanie mája a od toho času už počas všetkých vystúpení nášho klubu doma i v zahraničí. Veľmi silná melodicky i textom je pieseň určená nie len pre tým skôr narodeným Mladost moja, de si. Na druhej strane mesteckí škôlkari si zase obľúbili čardáš Kvitni, že mi kvitni. Piesne na CD sme starostlivo vybrali z nášho zásobníka – rytmické aj pomalšie – aby si každý našiel svoju srdcovku,“ napísali nám členovia klubu.

CD v štúdiu Exponent pod dohľadom Tomáša Kmeťa naspievali Dominika Novotná, Ján Šery, Alfonz Vachan, Mária Vachanová, Martina Vachanová, na harmonike hral Ján Šery. Autorom mesteckých piesní ako i textov a textových úprav je Milan Klačko. Fotografie použité na obale nafotila Veronika Chvalová, za grafickú úpravou je práca Jozefa Hasalu. V prípade záujmu je možné CD Mestecké piesne zakúpiť na MsÚ Leopoldov, resp. v klube. CD obsahuje nasledovné piesne:

1. Kvitni, že mi kvitni
 2. Láska, láska
 3. Mladost moja de si
 4. Na Kozom vršku
 5. V tom Mestečku pri mesáčku
 6. Pri Fraštackom moste
 7. Smutno je mi, smutno
 8. V Mestečku mám frajera
 9. V Mestečku som divka narodená
 10. Nebola som veselá, Na hodoch
- Zvučkou – piesňou, ktorou začínajú vystúpenia, je ľúbostná pieseň V tom Mestečku pri mesáčku

V tom Mestečku pri mesáčku

1. V tom Mestečku pri mesáčku, sadnem si ja na lavičku,
/:na lavičku maluvanú, posadím si milú na nu.:/
2. Mám ja prsten s bílym očkom, dám ho milej pod obločkom,
/:pod obločkom, pri jedličke, na malovanej lavičke.:/
3. Na lavičke malovanej, sedávajú chlapi na nej,
/:sedávajú, popíjajú, švárne dievča si milujú.:/

(maju, es)

Ocenený Roland Osvald

v spomienkach svojich detí

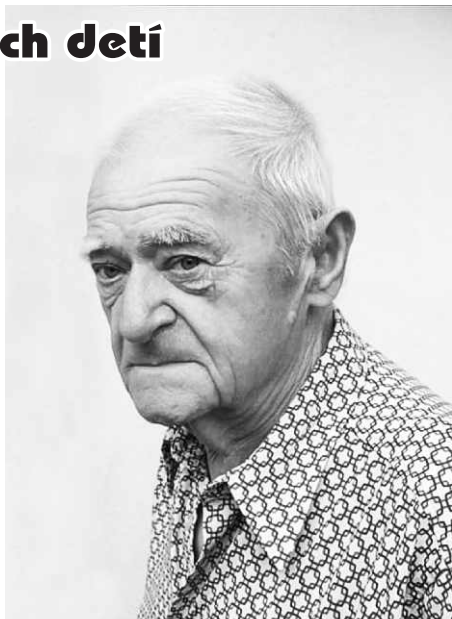
Sedemdesiat rokov už existujú osvetové strediská. Podarilo sa im prežiť turbulentný vývoj, no stále si udržali svoje základné poslanie – uchovávať tradície, rozvíjať neprofesionálne umenie a záujmovú činnosť. V Trnavskom kraji počet osvetových stredísk kopíruje bývalé veľké okresy. Sú teda štyri – v Trnave, Senici, Dunajskej Strede a Galante. Riaditeľom a formovateľom osvetu v našom regióne bol celé desaťročia Roland Osvald. Aj keď sme sa s ním pred niekoľkými rokmi navždy rozlúčili, patrí a patrí medzi dôležité osobnosti v tejto oblasti. Aj preto si ho pripomenuli pri spomínanom výročí a udelili mu ocenenie in memoriam.

Roland Osvald celý svoj život zasvätil kultúre a športu. Bol absolventom Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 1963 sa stal riaditeľom Okresného osvetového strediska, dnešného Trnavského osvetového strediska, a nasledujúcich 29 rokov pôsobenia vo funkcii rozvíjal kultúrno-osvetovú činnosť v trnavskom regióne. Stál pri kreovaní miestnej kultúry v obciach. Vzniklo 36 miestnych kultúrnych stredísk, ktoré metodicky a organizačne zabezpečovalo Trnavské osvetové stredisko. Stál pri zrode folklórnych slávností, ktoré sa tešia svojej existencii dodnes. Slávností spevu hudby a tanca v Červeníku boli jeho srdcovou záležitosťou, rovnako aj Folklorne slávnosti v Krakovanoch. Tri desaťročia pomáhal vytvárať a formoval neprofesionálnu kultúru nášho regiónu a svojou prácou sa nezmazateľnou stopou vryl do histórie nielen Trnavského osvetového strediska, ale i celého regiónu. A pracoval aj na poli miestnej kultúry a športu v Leopoldove aj ako senior. Udelili mu Cenu predsedu TTSK za osobitný prínos k rozvoju Trnavského samosprávneho kraja.

O Rolandovi Osvaldovi sme na našich stránkach písali viackrát. V rozhovoroch hovoril najmä o podujatiach, ktoré pripravoval, občas aj o sebe, o projektoch na ktorých sa spolupodieľal. Teraz si však zaspomíname naňho trochu inak. Cez spomienky jeho detí, ktoré sa k Leopoldovu stále hlásia. A tak sme sa jeho troch detí spýtali: Ako si spomínate na svojho otca? Ako zosúladoval svoju prácu s rodinou?

Dcéra Lubica:

Spomíname si na neho ako na rodiča, ktorý stanovil jasné hranice, striktné pravidlá s uplatňovaním legitímnej autority. Učil nás byť zodpovednými za naše rozhodnutia vo všetkých oblastiach života. Pamätáme si ho však aj ako otca, ktorý si na dovolenkách zobral kuchársku zásteru a vyvárať nielen nám, ale celému osadenstvu. Hral s nami futbal, chodil po horách, organizoval stanovačky, výlety na hrady, zámky a do múzeí, prsto organizoval. Varenie mal špeciálne rád, bol to pre neho relax a rád pri ňom experimentoval. Varil naozaj výborne, napríklad fraštickú špecialitu, ale aj sobotná

praženica s cibulkou a šunkou vyvoniavala aj po rokoch pri návrate k našim. Bol to otec, ktorému vzťah k práci uberal z jeho osobného voľna. My, jeho rodina sme tomu prispôsobili náš spoločný program. Spolu strávený čas sme spoločne zadefinovali tak, že dominovala kvalita a nie kvantita. Chcel byť užitočný aj v poslednom období svojho života. S vnúchatami sa často rozprával o svojich zážitkoch z detstva, debatoval o ich ďalšom pracovnom smerovaní, povzbudzoval ich, vždy mal radosť z ich úspechov. Veľmi sa tešil aj zo svojej zatiaľ jedinej pravnučky, ktorú si, žiaľ, pre zdravotné problémy už veľmi neužil.

Dcéra Ivica:

Často spomínam na naše vzdelanostné debaty počas mojich štúdií na strednej a vysokej škole. Neskôr aj v mojom profesijnom živote som si prišla občas pre radu. Komunikácia s ním bola niekedy náročná, ale vždy obohacujúca. Prečo? K objasneniu pojmu, na ktorý som sa bola popýtať, mi urobil masívny historický prierez počnúc antickými dejinami. A to boli tie momenty, ktoré boli pre mňa trochu náročné a aj obťažujúce (smiech). Až postupom času som si uvedomovala, aká dôležitá a významná bola jeho spoluúčasť na stavbe mojich pilierov, pevných základov. Púšťal ma pomaly, z dialky dohliadal, ale nikdy direktívne nezasahoval do mojich rozhodnutí. Obdivovala som jeho húževnatosť, pracovitosť, vitalitu, prijímanie nových výziev. Svoju profesijnú cestu som odklonila od otcovej, pracujem síce s ľudským potenciálom, ale v inej oblasti. Možno však jedna z vnučiek má našliapnuté na dedkovu cestu. Čas ukáže...

Syn Roland:

S otcom, presnejšie po jeho boku, som prežil kus života. Asi preto, že som jeho jediný syn, navyše tiež menovec. Spájali nás aj spoločné záujmy, ktoré prerástli do celoživotného poslania... Otec ma predovšetkým inšpiroval. Začalo sa to dávno na futbalovom štadióne v Leopoldove. Raz v nedeľu ma priviedol do kancelárie na poschodí a posadil ma vedľa Laca Piovarčího. Hovoril som mu ujo Laco a otec mi povedal, že tento ujo ma naučí, ako sa do hodiny od skončenia zápasov, rozumejme majstrákov, dozvedieť všetky výsledky a urobiť tabuľku. Mal som vtedy asi jedenásť rokov a doteraz mám v pamäti Laci báčiho, jeho veľkú zelenú výsledkovú písanku, aj ten zázračný telefón. Z neho som onedlho vytelefonoval všetko – okrem výsledku v Seliciach, lebo v krčme tam nevedeli slovensky. Selice beztak v závere sezóny vypadli...

K futbalovým výsledkom čoskoro pribudli texty do leopoldovského bulletinu DO TOHO a každú druhú nedeľu žltá malinovka plus punčák v cukrárni na rohu (oproti dnešnému mestskému úradu) od uja Laca. Bolo jedno, či sme doma prehrali alebo vyhrali, ja som si vraj robotu urobil – tvrdil ujo Laco.

Vďaka otcovi som sa vžil do kože dôležitého, bol som hoci -nástročný, ale už funkcionár či novinár. Dal mi príležitosť nasaf všetky chute futbalovej a športovej atmosféry. Napríklad aj tešiť sa doma z výhry v štvrtjej lige nad Gabčíkovom 4:3, hoci do polčasu tých 500 ľudí na novom leopoldovskom štadióne nadávalo - lebo 0:3. Ako chlapec som prežíval každý výjazd Lokomotívy na zápasy súperov. Už polhodinu pred odchodom sme s dedkom (otcovým otcom), ale tiež s otcom stepovali na zastávke. Čakali sme na bežovú brekinu, starodávny autobus Škoda 706, na ktorom nešlo jedno krídlo dverí otvoriť... Boli to aj celodňové výlety, keďže sa hralo o 16. hodine a v Moravskom Jáne. Autobus odchádzal z Mestečka už o 12. hodine, brekina mala rekord 60 kilometrov za hodinu a ešte k tomu motanica po dedinách. U nás bol kvôli tomu skorší obed, tiež večerný príchod domov a medzitým dve šnicle medzi chlebmi pre každého Osvalda, účastníka zájazdu. Takéto úžasné spomienky sa nedajú zabudnúť.

Otcovi som vďačný aj za to, že mi pootvoril dvere do športovej haly v Hlohovci a k hádzanej. Keď mal čas, prišiel sa posadiť na tribúnu na zápas dorasteneckej ligy a cestou

domov mi mudroval, čo sa mi podarilo a čo menej a kam by tú nepremenú sedmičku hodil on. Keď som zmaturoval a prijali ma na žurnalistiku v Bratislave, povedal mi: Chlapče, nemôžeš hádzanú hrať a zároveň o nej aj písať. To sa nedá, to časovo nevychádza, musíš si vybrať... Pomáhal mi redigovať prvé články, ktoré som počas štúdia gymnázia uverejňoval v Hlase ľudu. Boli o slávnej Odevě Hlohovec, zoznámil sa s veľkými trénerskými legendami ako Ferko Turbek, Jozef Libant, Jozef Oravec, aj s veľkými hráčkami. Nikdy netlačil na pílu, skôr vysvetľoval. Bol náročný na seba a na ľudí, na ktorých mu záležalo. Bol precízny, vždy mal vo všetkom poriadok. Každý papier, list, podklad, každý detail mal svoje miesto a význam. Držal sa hesla, že život sa skladá z maličkostí, a práve tie rozhodujú. Mal krásne úhľadné písmo, no ak bolo treba, zaučal sa do tajov počítača, hoci bol už na dôchodku. Vždy sa vracal do deja, do života, naplno, aj vtedy, keď cítil, že už veľa času neostáva.

Keď som si založil rodinu a trvale zakotvil v Bratislave, sa okrem 4 vnučiek nesmierne tešil z prvého vnuka. S oboma našimi deťmi navštívil najkrajšie slovenské hrady. Bol hrdý na naše úspechy, aj keď málokedy o tom hovoril, aby to vraj nepokazil. Mal organizačný talent, bol rozvážny, mal a príjemný humor. Poznal vari celé Slovensko. Ľudia poznali jeho a dovolím si tvrdiť, že ho aj mali radi. Keď sa v Hlohovci zakladali Frašťacké noviny, bol už síce na dôchodku, mal po sedemdesiatke, ale stal sa pevnou súčasťou redakcie. Poznal každého starostu okresu, vždy sa dozvedel všetko prvé.

Miloval prírodu, po jeho otcovi, ktorý bol známy leopoldovský fotograf a navyše aj entomológ. Bol vášnivý hubár i psičkár. S tou láskou k psom to začalo zvláštne... V roku 1996 som bol posledný z detí, ktoré ešte ostali doma. Lenže v lete som dostal ponuku odísť do USA na olympiádu v Atlante a polročný študijný pobyt... Tak som dal našim prevapenie. Aby im nebolo smutno, kúpil som im psa, kokeršpaniela Džeriho. Bol som na pochybách, pretože dovtedy sa môj otec a pes k sebe veľmi nemali... Z tohto pokusu vzišlo veľké a neoddeliteľné puto. A keď sa Džeri pomínul, hneď ho nahradil Riki. A potom, čo otec odišiel na večnosť v marci 2023, po mesiaci ho nasledoval aj on. Vraj od žiaľu.

Na otca si spomínam často. Ak nám to čas dovolí, chodíme do Leopoldova za mamou, a pozdraviť aj jeho na mieste jeho odpočinku. Chcem sa pri tejto príležitosti podakovať vedeniu trnavskej župy, špeciálne županovi Jozefovi Viskupičovi. Župa nezabudla na človeka, ktorý staval piliere kultúry v tomto regióne, ktorý staval Verešvárske slávnosti, iné kultúrne ustanovizne a robil to s láskou. Chcem sa v mene rodiny podakovať za ocenenie za jeho prácu či skôr celoživotné poslanie. A chcem sa podakovať aj súčasnému vedeniu mesta Leopoldov, ako za posledné roky zveľadilo miesta, kde som prežil detstvo a mladosť. Držím palce pani primátorke i mestskému zastupiteľstvu, pretože robia prácu, ktorú je vidno.

Spomienky zaznamenal Martin Jurčo

Cintorín by v budúcnosti mal prejsť pozitívnymi úpravami

Novinkou je prírodné pochovávanie

Plán na revitalizáciu cintorína spočíva v stanovení dlhodobej vízie rozvoja cintorína, vo vylepšení spôsobu urnového pochovávania a vytvorení parkového prostredia s novou možnosťou prírodného pochovávania. V štúdiu je navrhnuté pietne miesto s adekvátnym priestorom pre existujúce spomienkové prvky na obeť komunizmu (hlavný kríž a hrob neznámeho politického väzňa).

Mesto má vypracovanú od roku 2017 architektonickú štúdiu na komplexnú rekonštrukciu domu smútku. V nej ide hlavne o debarierizovanie prechodu medzi obradnou a rozlúčkovou miestnosťou, o návrh kompletne novej strechy obradnej miestnosti so svetlíkom a s vytvorením krytého exteriérového priestoru. Tieto úpravy by si ale vyžadovali pomerne veľkú investíciu, preto sa mesto rozhodlo zrekonštruovať dom smútku bez radikálnych stavebných zásahov a výrazných priestorových zmien, v rámci finančných možností rozpočtu. Práce sa zrealizovali tento rok a išlo o novú fasádu, údržbové a sanačné úpravy. Ide viac-menej o rekonštrukciu súčasného stavu, zlepšenie vnútornej dispozície a tiež vonku v bezprostrednom okolí: úprava plotu, vstupu, záhon nahradil nevyužívanú spevnenú plochu za domom smútku a podobne.

Dnes sa na cintoríne používajú dva spôsoby pochovávania. Najpoužívanejším je kostrové pochovávanie v rakve do zeme (klasické pochovávanie) a v posledných niekoľkých rokoch sa v menšej miere používa aj urnové pochovávanie. Pre klasické pochovávanie bola v roku 2017 vytvorená najnovšia sekcia. Je vo forme solídnej betónovej platne s dierami pre jednotlivé hroby (149 jednohrobov a 40 dvojhrobov). Riešenie súčasnej sekcie urnového pochovávania kvalitou za touto sekciou zaostáva, preto chce mesto zlepšiť túto situáciu riešením tejto časti a zároveň tým nadviazať na spomínanú najnovšiu sekciu s klasickým pochovávaním. V Leopoldove je situácia, pokiaľ ide o disponibilný priestor pre pochovávanie, priaznivá. Zastupiteľstvo myslí aj na budúcnosť a v územnom pláne je vytvorená dostatočná rezerva. Priestorová situácia sa dá v dobrom využiť a časť cintorína môže mať parkovejší charakter. Bolo by príjemné vytvoriť na cintoríne park ako potenciálny cieľ prechádzky alebo ako možnú skratku, alebo len jednoducho prejsť parkom počas návštevy hrobového miesta.

V tomto parku by mohla byť možnosť vytvorenia nového spôsobu pochovávania, tzv. prírodné pochovávanie. Na Slovensku je možné využívať tento spôsob zatiaľ iba na

niekoľkých miestach (napr. Košice, Zvolen), ale v iných krajinách to v oveľa väčšej miere funguje už roky. Je to spôsob, keď sa hrobové miesta môžu nachádzať napríklad voľne v zeleni alebo okolo stromov. Je možné pochovávanie kostrové aj urnové a hrobové miesto sa dá prenajať na obmedzený čas (napr. 5 – 20 rokov). Označenia miest sú decentné, bez veľkých kamenných pomníkov, samotný obrad môže byť cirkevný alebo občiansky. Ide o spôsob, ktorý má snahu upriamiť pozornosť na duchovnú stránku ľudskej existencie oproti materiálnej. Uprednostniť prirodzené splynutie s Bohom/prírodou (kto čomu verí) bez snahy zanechať takmer večný kamenný pomník. Územie určené pre prírodné pochovávanie treba vnímať ako park, ktorý bude fungovať bez ohľadu na použitie konceptu prírodného pochovávania. Jeho umiestnenie je v centre budúcej plochy vízie cintorína, ale aj na vhodnom mieste v rámci súčasného areálu cintorína.

Veľmi podstatné pri utváraní koncepcie bolo to aby bola dostatočne flexibilná. Vývoj dopytu po jednotlivých spôsoboch pochovávaní sa nedá spoľahlivo predpokladať. Preto je to vymyslené tak, aby sa plošné pomery jednotlivých spôsobov pochovávaní mohli v budúcnosti upravovať, meniť so zachovaním kostry areálu cintorína a jeho kvalít. Zároveň je riešenie navrhnuté tak, aby cintorín vyzeral vo všetkých budúcich fázach ucelene: v dnešnej rozlohe areálu cintorína, v 1. fáze rozšírenie v rámci pozemkov vo vlastníctve mesta (smerom na západ k lokalite Kopanice) a ďalších fázach využívanie priestorovej rezervy (smerom na juh k trati, prípadne smerom na západ k lokalite Kopanice po ochranné pásmo vysokého napätia).

Pri všetkých druhoch pochovávaní sa kladie dôraz na krajinné riešenie, ktoré vzhľadom na dostatočnú disponibilnú plochu má prírodný charakter je tu možnosť umiestnenie množstva vzrastlých stromov, ktoré vytvárajú tieň a nenahraditeľnú atmosféru. Na cintoríne sa nachádzajú 2 prvky pripomínajúce obeť režimu 1939 – 1989: hlavný kríž s pamätnými doskami blahoslaveným a hrob neznámeho politického väzňa. Oba tieto prvky by sa dali zásahmi výrazne vylepšiť, ich význam a emocionálny zážitok posilniť a to všetko so snahou o kontextualizáciu – vysvetlenie dobového kontextu. Ak ich osadíme aby boli súčasťou jedného priestoru s adekvátnym nástupom a predpriestorom, získajú na pozornosti, dôležitosti a kvalite vnímania celej témy. Nový kríž a hrob navrhujeme presunúť do parkovej časti, kde sa im dá vytvoriť adekvátnejší predpriestor a ich umiestnením, kompozíciou a detailmi osadenia sa dá doceliť zodpovedajúca dôstojnejšia atmosféra, ktorá bude vhodnejšia aj na konanie spomienkových hromadných akcií.

Betónová obruba okolo pamätného miesta a okolo jednotlivých prvkov je navrhnutá tak, aby mohla v sebe integrovať text. Napríklad zaujímavé fakty týkajúce sa tejto témy, alebo aj umelecký text – napr. poéziu vytvorenú Janom Zahradníčkom priamo za múrmi väznice.

Kedy by sa malo začať s úpravami a či je perspektívne, že budú na to aj nejaké prostriedky mimo rozpočtu mesta? Konkrétnosti ešte nie sú jasné. Momentálne je projekt spracovaný ako štúdia a treba vypracovať spodrobnejšie projektovú dokumentáciu, na základe ktorej bude jasnejší rozpočet a aj možnosti financovania. Ale projekt je dobre fázovateľný a dá sa na tejto vízii pracovať postupne. Zároveň v tomto projekte vďaka jeho charakteru vidím slušný potenciál na možnosti získania externých financií. Vytváranie parkov je v súlade so snahami prípravy sídel na zmenu klímy, téma pamätníka vie možno vytvoriť možnosti pre získanie financií spojených s cestovným ruchom alebo umením. Miesto má už dnes určitý nadregionálny význam, napr. každoročne v auguste sa tu koná pietna spomienka na nespravodlivo väznených, ktorú organizuje Konfederácia politických väzňov Slovenska.

Ondrej Marko (autor je členom komisie investičných činností, územného plánovania, výstavby a životného prostredia pri MsZ v Leopoldove

Ako sa správne starať o vianočný stromček...

Hoci umelé vianočné stromčeky sú už dlho populárne, na klasiku v podobe živého stromčeka mnohí nedajú dopustiť. Ak chcete, aby Vám takýto živý stromček dlho vydržal, stačí dodržať pár jednoduchých rád:

- ak si odrezaný stromček kúpite v predstihu, nechajte ho aklimatizovať v ochrannej sieťke (ale bez prípadného igelitového obalu) na chladnom mieste bez vetra a priameho slnka, napr. chladné schodište alebo garáž, a ponorte kmeň do vedra s vodou do výšky niekoľko cm, kôru (tzv. borku) z povrchu kmeňa nikdy neodstraňujte,
- kmeň musí byť odrezaný rovno (vodorovne), nikdy nie do tvaru písmena V a podobne, lebo sa tým zníži jeho schopnosť prijímať vodu,
- pri umiestnení do stola sa snažte čo najmenej poškodiť povrch kmeňa, čo tiež znižuje jeho schopnosť prijímať vodu. Zakúpiť sa dajú rôzne bezpečné stojany, ktoré obsahujú aj nádobu na dostatok vody,
- v miestnosti ho neumiestňujte v blízkosti radiátora alebo krbu a pravidelne do stojana dolievajte vodu, pretože denne môže stromček „vypit“ až niekoľko litrov vody,
- je vhodné aplikovať špeciálnu výživu pre vianočné stromčeky, ktorú zakúpite v záhradkárskych predajniach, ktorá obsahuje látky dôležité pre trvanlivosť ihličia a rôzne antibakteriálne látky spomaľujúce poškodenie kmeňa.

Po Vianociach nezabudnite stromček použiť na vlastné kompostovanie, alebo ho odvezte do zberného dvora. Určite ho nedávajte do komunálneho odpadu, tam už nijak neposlúži...

Ak si Vianoce bez živého stromčeka neviete predstaviť, je možné namiesto odrezaného použiť stromček zasadený v kvetináči, ktorý môžete používať niekoľko rokov a mimo Vianoc bude zdobiť vašu záhradu či terasu. Aj stromček v kvetináči treba na postupný presun do miestnosti aklimatizovať, aby neutrpel teplotný šok. To isté platí aj po Vianociach, aby ste ho nevyložili hneď na mráz. Takýto črepníkový stromček si viete doposťovať sami, alebo zakúpiť v osvedčených predajniach.

(ra)

Tréningové ihrisko má nové brány

Mesto i funkcionári MTK Leopoldov sa dlhodobo usilujú o skvalitnenie podmienok pre leopoldovský futbal. Aj tento rok sa MTK iniciatívne zapojilo do viacerých výziev a projektov, ktoré by mohli zabezpečiť ďalšie rozvojové impulzy. Spomedzi výziev boli úspešný v projekte Ihrisko pre všetkých v rámci programu Podpora aktivít organizácií na území Trnavskej župy. Vďaka spolufinancovaniu s Trnavským samosprávnym krajom sa im podarilo po geodetickom zameraní zaobstarat a po konzultáciách s dodávateľskou firmou napokon aj na hraciu plochu tréningového ihriska pred koncom septembra osadiť nové certifikované hliníkové brány. Hlavným cieľom projektu bolo ponúknuť kvalitnú hraciu plochu s moderným vybavením pre tréningový proces družstiev MTK Leopoldov všetkých vekových kategórií, letné kempy futbalu, rekreačný futbal, využitie pre školské vyučovanie či v rámci iných športových podujatí.

(jh)

POĎAKOVANIE DARCOM KRVI

Predvianočné a vianočné obdobie sa spája s obdarúvaním druhých. Nie každý ich však prežíva šťastne, v zdraví a pokoji. A naopak, sú ľudia, ktorí nielen v tomto období obdarúvajú životom iných v podobe svojej vlastnej krvi. S týmto poslanstvom sa 22. novembra uskutočnilo aj tradičné podujatie Leopoldovská kvapka krvi, ktoré mesto zorganizovalo v spolupráci s trnavskou stanicou Národnej transfúznej služby SR v priestoroch klubovne mestskej knižnice prostredníctvom mobilnej transfúznej stanice. Úprimné podakovanie patrí všetkým tridsiatim trom darcom, ktorí podujatie podporili a za podporu takisto tým, ktorí by tak urobili, keby im to objektívne skutočnosti umožnili.

(jh)

SENIORI SA PRIUČALI TECHNOLÓGIAM

Členovia OZ Šanec ešte 21.11. pripravili pre svojich členov a seniorských priaznivcov stretnutie s pracovníčkami ÚPSVaR z Hlohovca, ktorí ich oboznámili s rôznymi formami sociálnej pomoci, na ktorú majú ľudia nárok. Vysvetlili aj to, ako majú postupovať pri riešení vzniknutých

problémov i podmienky, ktoré musia splňať. „Veríme, že 36 našich členov odchádzalo s vedomím, že sú úrady, ktoré sú nápomocné ľuďom, ale tiež nedokážu vyriešiť všetko. Určite sme si rozšírili znalosti o rôznych finančných príspevkoch a kompenzáciách. Niektorí využili aj možnosť individuálneho riešenia svojich problémov,“ zhrnula A. Benková, predsedníčka OZ Šanec.

O necelý týždeň sa 21 seniorov vybralo do našej základnej školy, aby sme načerpali nové poznatky o práci s digitálnymi technológiami. „Prívatili nás v spoločenskej miestnosti a ôsmaci nás oboznámili s pojmami, ktoré sme ešte ani nepočuli – phishing a pharming – a sú veľmi dôležité pri práci s počítačom. Veď ide o kybernetickú bezpečnosť. Potom nás rozdelili do dvoch miestností na skupinky a žiaci siedmeho ročníka sa nám venovali individuálne. Každý sa potreboval opýtať na niečo iné. Naučili sme sa vyhľadať vlakové spojenia, kúpiť si lístok na vlak cez telefón, poslať fotografie, vyhľadať na počítači, čo nás zaujíma...“ vysvetľuje A. Benková a vyslovila podakovanie riaditeľke Miroslave Valkovej a pani učiteľke Čelkovej a hlavne žiakom za ich citlivý prístup a trpezlivosť. „Pochopili sme, že je naozaj dôležité venovať svoj čas vzdelávaniu v tejto oblasti. Svet na nás nepočká a my chceme držať krok s dobou, v ktorej žijeme,“ dodala.

(ra)

NOVÁ ŠPORTOVÁ HALA MOŽNO UŽ V JANUÁRI

Hoci mesto avizovalo dokončenie výstavby novej nafukovacej haly v areáli MTK na konci roka 2022, niektoré procesy, ktorú súviseli so stavebným povolením, plánovaný postup prác zdržali. Potrebné bolo prepracovať časť projektovej dokumentácie a majetkovo vysporiadať pozemky pod budovou športovej haly. V novembri mesto napokon odovzdalo stavenisko dodávateľovi, ktorý v súčasnosti už realizuje výstavbu novej nafukovacej haly.

Pôvodnú halu zničila víchrica a namiesto nej vznikne nové rozšírené ihrisko s rozmermi 44 x 30 m. Hala bude trojplášťová, čo znamená, že kľavnej nosnej plachte je zvnútra prizváraná druhá, ľahšia plachta. Tým vznikne pri nafúkaní haly medzi oboma plachtami vzduchová

medzera, ktorá posluží ako tepelná izolácia a medzi vonkajšou a vnútornou membránou bude vložená ešte obojstranná termoreflexná fólia, ktorá ešte zvýši tepelno-izolačné vlastnosti kupoly. Ide o unikátne riešenie izolácie a zateplenia, ktoré je realizované v strednej Európe pravdepodobne prvýkrát. Technológia je už odskúšaná na halách v Spojených arabských emirátoch, kde sú extrémne teplotné podmienky a požiadavka na tepelnú izoláciu je vysoká. Dnes zároveň ide o nezanedbateľný prínos v rámci inovácií a udržateľnosti športovej haly.

Celková cena výstavby bude asi 420 000 eur. V súčasnosti pracovníci dodávateľa odstraňujú zvyšky starej haly a stavba by mala byť dokončená do 90 dní. Ak bude priat počasie, v januári by sa tu mohlo športovať. Mesto prosí občanov, aby sa nezdržovali na stavenisku.

(jh)

Hodnotíme jesennú časť futbalového ročníka 2023/24

Hráči MTK dohrali svoje ligové zápasy a to je dobrá príležitosť na to, aby sme v stručnosti zrekapitulovali výsledky futbalového snaženia. Pozrime sa, ako sa darilo našim jednotlivým družstvám. Priebeh a výsledky jesennej časti zhodnotia a vízie družstiev pomenujú samotní tréneri.

A muži – Stanislav Piovarčí ml., hrajúci tréner

(druhým hrajúcim trénerom je Luboš Švestka)

Po krátkej letnej prestávke sme začali 7. júla prípravu na nový ročník 8. ligy. Z mužstva odišli na hostovanie do Červeníka Mato Gatci a Matúš Malovec. Takisto u nás skončil Tomáš Bošácky. Operácia čakala Juraja Pobjeckého a nie je isté, či ešte bude na trávnikoch pokračovať. S futbalom u nás po dlhšom čase začal Matej Dudák, ktorý prišiel z Galanty. K mužstvu sa po pauze pridal Pavol Urbancsok. Z Drahoviec prišiel Marek Horúcka a z Piešťan Jozef Glos. V priebehu sezóny ešte prišiel Daniel Sýkora. Aktívne začal hrať aj Tomáš Ondriga. Vrátil sa aj Vladimír Gligič, ktorý však kvôli pracovným povinnostiam toho nestihol veľa odohrať. Z dorastu sa k nám naplno pridal Filip Holík. Sezónu sme začali pohárovým zápasom s Pečeňadmi, pretože jeden plánovaný prípravný zápas bol zrušený. Jesennú časť charakterizovali nevyrovnané, kolísavé výsledky. Prejavovala sa nezohratosť tímu a absencie v tréningovom procese i v samotných zápasoch. Herná stránka nebola v mnohých zápasoch optimálna, viazla nám ofenzívna fáza a v druhej polovici už aj defenzívna. Aby som nebol len kritický, odohrali sme aj dobré stretnutia proti Veselému, Borovciam alebo doma s Moravanmi. Náladu sme si aspoň čiastočne vylepšili v poslednom zápase s trápiačimi sa Pečeňadmi.

S jesennou časťou sezóny tak nemôžeme byť spokojní. Počas dlhej zimnej prestávky by sme hlavne potrebovali omladiť káder, ktorý má už dosť vysoký vekový priemer (smiech). Nie je to však jednoduché, pretože momentálne je náš dorast zložený hlavne z mladších chlapcov a tí, ktorí by už mohli hrať za mužov, buď s futbalom skončili, alebo nemajú ani záujem. Uvidíme teda, či sa nám ešte podarí niekoho osloviť a pritiahnúť k nám, ale budeme sa o to snažiť. Príprava na jarnú časť sa začne okolo 20. januára a bude prebiehať väčšinou v domácich podmienkach. Uvidíme, či stihnem využiť už aj novú halu, ktorá je momentálne vo výstavbe. Samozrejme, chcem sa chalanom podakovať za reprezentáciu

Názov súťaže:VIII. liga-RUBBEX-ObFZ TT

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	TJ Družstevník Brestovany	13	10	2	1	50 : 18	32
2	OŠK Šúrovce	13	8	3	2	43 : 11	27
3	TJ Veľké Kostofany	13	7	4	2	39 : 14	25
4	OŠK Moravany nad Váhom	13	7	4	2	39 : 16	25
5	OŠK Zavar	13	8	1	4	37 : 21	25
6	OŠK Dubovany	13	6	4	3	28 : 18	22
7	TJ Družstevník Chtelnica	13	6	1	6	23 : 20	19
8	OŠK Prašník	13	5	2	6	27 : 27	17
9	TJ Slovan Ostrov	13	5	2	6	33 : 34	17
10	MTK Leopoldov	13	5	1	7	26 : 29	16
11	FTC Trakovice	13	3	5	5	18 : 24	14
12	ŠK Borovce	13	3	0	10	11 : 41	9
13	OŠK Veselé	13	2	1	10	14 : 50	7
14	ŠK 2011	13	1	0	12	5 : 70	3

klubu aj nášho mesta, zaželať im hlavne veľa zdravia, nech nás obchádzajú zranenia a budeme sa môcť stretnúť v budúcom roku. Podakovanie taktiež patrí vedeniu klubu, ktoré sa snaží vytvárať čo najlepšie podmienky pre všetkých od najmenších detí až po mužov, mestu za podporu a našim fanúšikom za povzbudzovanie, aj keď sa nie vždy darí podľa predstáv.

V auguste prevzali žiacke družstvá kategórie U10 a U8 tréneri Michal Špacír a Ladislav Svitek od pôvodného trénera Ivana Hegeduša, ktorý chlapcom odovzdával dôležité rady, skúsenosti a viedol ich dlhým tréningovým procesom doteraz.

U10 a U8 (prípravka a predprípravka) – Ladislav Svitek, tréner

(druhým trénerom je Michal Špacír)

Mužstvá sa nastavili tréningové jednotky trikrát do týždňa. V auguste bol vyhlásený výber hráčov do týchto kategórií prostredníctvom stránky MTK Leopoldov a mestského rozhlasu. Všetky deti, ktoré prišli vyskúšať svoje futbalové kvality, boli vybrané do klubu. V auguste tak tréningy absolvovalo 24 detí a klub ukončil priberanie nových hráčov do týchto dvoch kategórií. Z kapacitných a organizačných dôvodov sa aj napriek dodatočnému záujmu niektorých detí počty členov nenavyšovali.

Keďže vekové kategórie U10 a U8 nehrajú pod hlavičkou OBZF Trnava oficiálne súťaže, vedenie klubu sa rozhodlo neprihlásiť tieto kategórie pod súťaže riadené OBZF do kategórií U11 a U9. Namiesto toho ako variant vznikla dohoda o odohratí viacerých priateľských zápasov so susednými obcami Červeník (6), Drahovce (2), V. Kostolany (3) a Chltenica (2).

Okrem priateľských zápasov sa zmiešané mužstvo U10 s mužstvom trénera Ivana Hegeduša (U13) zúčastnilo v auguste zápasu v Červeníku. Zápas bol organizovaný pri príležitosti osláv 100. výročia futbalu v obci a naši chlapci tento zápas vyhrali.

Prvým turnajom, na ktorom sa prezentovalo naše mužstvo, bol turnaj vo Veľkých Kostolanoch, kde sme vyhrali všetky zápasy. V novembri sa chalani zúčastnili na kvalitatne obsadenom turnaji CFK Cup23 v Šenkviaciach a obsadili 10. miesto. 5. 12. sa chlapci zúčastnili na reprezentačnom zápase našich žien v Lige národov proti fínskemu tímu. Chlapci dostali možnosť sprevádzať hráčky oboch tímov pri nástupe na Štadióne Antona Malatinského v Trnave. Tréningy sme zakončili 17. 12. zaujímavým duelom proti ženským rodinným príslušníčkam, po ktorom bolo spoločné posedenie a ukončenie jesennej časti.

Chalani mali celkom slušnú účasť na tréningových jednotkách, kde získavali futbalové zručnosti a rozvíjali svoje schopnosti. Aj k zápasom mali výborný prístup a nasadenie v nich. Veríme, že v novom roku si svoj prístup zachovajú, aby mohli rozvíjať svoj futbalový potenciál a vzorne tak reprezentovať nielen klub MTK Leopoldov, ale aj mesto. Veľká vďaka patrí aj všetkým rodičom chalánov, ktorí zabezpečujú logistiku dopravy na tréningy a zápasy.

U13 (mladší žiaci) – Ivan Hegeduš, tréner

V jesennej časti ročníka 2023/24 sme odohrali 10 zápasov, z nich šesť sme vyhrali a štyri prehrali. Chlapci to mali a majú sťažené, lebo nastupovali proti hráčom, ktorí boli aj o dva roky starší. Ale zatiaľ to dobre zvládajú. Trénovali sme trikrát do týždňa a v sobotu sme hrali zápasy. Najlepší zápas sme odohrali so SPORTAACADEMY Hlohovec, kde sme vyhrali 2 : 1. V tabuľke sme na štvrtom mieste so skóre 34 : 18.

U19 (starší dorast) – Richard Slovák, tréner

Hráči chodili na tréningy vo veľmi slušnom počte a trénovali veľmi dobre. Využívali sme hracie plochy v Leopoldove, ale aj halu v Červeníku. Zamerali sme sa najmä na hru na malom priestore a keďže máme ešte stále nízky vekový priemer, drilovali sme herné činnosti jednotlivca, hlavne prihrávku, obchádzanie súpera a strelbu. Snažili sme sa do malých prípravných hier vložiť aj pozičné hry. Výsledky v zápasoch nás stále veľmi

nezaujímajú a venovali sme sa odvahe a preneseniu tréningového drilu do zápasu. Musím chalanov pochváliť za to, že si vzali za svoje, že momentálne nezáleží na výsledku, ale na hre samotnej. Takisto sa mi páčilo správanie chalanov na ihrisku, mimo neho a na tréningoch.

Názov súťaže: IV. LIGA-MŽ-U13-SK.C-OBFZ TT

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	OFK - Drahovce	10	10	0	0	56 : 6	30
2	MFK Vrbové	10	7	1	2	35 : 10	22
3	SPORTAcademy Hlohovec	10	7	0	3	53 : 14	21
4	MTK Leopoldov	10	6	0	4	34 : 18	18
5	OFK Trebatice B	10	5	2	3	30 : 28	17
6	ŠK Dobrá Voda	10	5	1	4	22 : 15	16
7	OTJ - Banka	10	4	2	4	18 : 18	14
8	Telovýchovná jednota Veľké Kostolany	10	4	0	6	17 : 28	12
9	TJ Družstevník Chtelnica	10	2	1	7	14 : 45	7
10	TJ Družstevník Šiladice	10	1	0	9	17 : 65	3
11	Futb. škola mládeže NutriAchievers T. Vricana	10	0	1	9	5 : 54	1
12	ŠK 2011 (odstúpené)	0	0	0	0	0 : 0	0

Názov súťaže: V. liga-Dorast-U-19-sk.B-ObFZ TT

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	SFC Kopánka	12	11	0	1	51 : 23	33
2	ŠK RAPID Hrnčiarovce n. Parnou	12	9	2	1	59 : 11	29
3	MFK Vrbové	12	9	1	2	74 : 16	28
4	OŠK Šúrovice	12	7	1	4	40 : 16	22
5	TJ Družstevník Chtelnica	12	7	1	4	33 : 17	22
6	ŠK Slávia Zeleneč B	12	6	1	5	44 : 22	19
7	FK AŠK SLÁVIA Trnava	12	6	0	6	40 : 29	18
8	ŠK Cífer 1929 B	12	6	0	6	32 : 25	18
9	OFK - Drahovce	12	6	0	6	34 : 32	18
10	OŠK Dubovany	12	3	1	8	24 : 34	10
11	TJ Veľké Kostolany	12	3	1	8	25 : 37	10
12	MTK Leopoldov	12	1	0	11	9 : 110	3
13	TJ Iskra - Horné Orešany	12	0	0	12	1 : 94	0
14	FO ŠK Modranka (odstúpené)	0	0	0	0	0 : 0	0
15	TJ Madunice (odstúpené)	0	0	0	0	0 : 0	0

Pripravili jk a jh.

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Bielý: **Piotr Jaroszewski** (POL)

Čierny: **Gorazd Kollárik** (SVK)

Turnaj: Slovakia chess open (B)

Miesto a dátum: Piešťany 18. 7. 2023

Otvorenie: Sicílska obrana (B70)

1.e4 c5 2.Jf3 d6 3.d4 c:d4 4.J:d4 Jf6 5.Jc3 g6 6.Sc4 (6.Jd5 J:d5 7.Sb5+ Sd7 8.e:d5 S:b5 9.J:b5 Da5+ 10.Jc3 Sg7 11.0-0 0-0 12.Ve1 Ve8 13.Sg5 Sf8 14.Ve4 Jd7 15.De2 Je5 Repková vs. Batceceg, ŠO Jerevan 1996; 6.g3 Jc6 7.Jde2 Sg7 8.Sg2 0-0 9.0-0 Vb8 10.h3 b5 11.Jd5

Jd7 12.c3 e6 13.Jb4 J:b4 14.c:b4 Jb6 15.Jc3 d5 Salov vs. Serper, New York 1996; 6.Se3 Sg7 7.f3 0-0 8.Dd2 Jc6 9.Sc4 J:d4 10.S:d4 Se6 11.Sb3 Da5 12.0-0-0 b5 13.Kb1 b4 14.Jd5! Fischer vs. Larsen, izt. Portorož 1958) **6. - Sg7 7.0-0 0-0 8.Sb3** (8.Ve1 Sg4 9.f3 Sd7 10.Se3 Jc6 11.a4 Je5 12.Sf1 Vc8 13.a5 a6 14.Jd5 J:d5 15.e:d5 Jc4 16.S:c4 V:c4 17.c3 Ve8 18.Jc2 Va4 Adams vs. Carlsen, Wijk aan Zee 2009; 8.h3 a6 9.a4 J:e4 10.S:f7+ V:f7 11.J:e4 Jc6 12.Se3 Da5 13.Jg5 Vf6 14.Jb3 Df5 15.g4 Dd7 =; 8.Sg5 h6 9.S:f6 S:f6 10.Dd2 Sg7 11.Vad1 Jc6 12.Jb3 Kh7 13.Vfe1 a6 14.Jd5 S:b2 15.c3 Sa3 16.Je3 a5 17.Jc2 a4 18.Jc1 Sc5 19.Jd3 Sa7 20.Je3 e6 =/+) **8. - Sd7** (8. - Jbd7!?

9.Se3 Jc5 10.f3 Sd7 11.Sc4 Dc7 12.b3 a6 13.a4 J:a4 14.J:a4 b5 15.Je2 b:a4 16.Dd3 Vfc8 17.Vfd1 Sb5 18.S:b5 a:b5 19.Jd4 Jd7 20.J:b5 D:c2 21.D:c2 V:c2 22.V:a4 Vb8 23.Va7 Jc5 24.Jc7 J:b3 25.Ja6 Ve8 =/+) **9.Se3 Jc6 10.f4 J:d4!** [10. - Jg4! 11.J:c6 b:c6 12.Sd4 e5 13.Sf2 Sc8 14.f5 g:f5 15.e:f5 S:f5 16.Df3 Sd7 17.Vad1 J:f2 18.D:f2 De7 19.Je4 d5 20.Jf6+ S:f6 21.D:f6 D:f6 22.V:f6 Se6 23.Sa4 c5 24.Sc6 Vad8 25.b3 a6 -/+; 10. - Ja5! 11.f5 Vc8 12.f:g6 h:g6 13.Jf3 (13. - Dc7? 14.De2 a6 15.Sd4 J:b3 16.a:b3 Dc6 17.h3 Vc7 18.De3 Ve8 19.Vad1 e5 20.Sb6 Vcc8 =/+) 13. - Jc4! 14.S:c4 V:c4 15.S:a7 Jg4 16.Dd3 Vb4 17.Vab1 Da5 18.Sf2 J:f2 19.V:f2 S:c3 20.D:c3 D:a2 21.D:b4 D:b1+ 22.Vf1 D:c2 23.D:b7 Dc5+ 24.Vf2 Dc6 25.D:c6 S:c6 -/+] **11.S:d4 Sc6 12.e5 Jc8?! (12. - Jc4 13.J:e4 S:e4 14.e:d6 D:d6 15.S:g7 K:g7 16.D:d6 e:d6 17.Vad1 Vad8 18.Vd2 Vfe8 19.c3 Sc6 20.Vfd1 Ve4 21.g3 Vde8 22.Sd5 S:d5 23.V:d5 Ve1+ 24.V:e1 V:e1+ 25.Kf2 Vh1 =) 13.e6 f5 14.Jd5 S:d4+ (14. - Jf6 15.J:f6+ S:f6 16.S:f6 V:f6 17.Dd4 Da5 18.Vad1 Se4 19.c3 Vc8 20.Df2 Kg7 21.Vd4 Dc5 22.Vfd1 b5 23.a4 b:a4 24.S:a4 Vb8 25.Sd7 Vff8 =) 15.D:d4 Jf6 16.J:f6+ V:f6 (Pozri diagram!) 17.Vad1 (17.c3 Da5 18.Vfe1 Vc8 19.Vad1 Se4 20.Vd2 b6 21.Sc4 Dc5 22.D:c5 V:c5 23.Vd4 d5 24.Sb3 V:e6 25.c4 +/-) 17. - Db6 (17. - Da5 18.c3 Se4 19.Df2 Vc8 20.Vfe1 Kg7 21.Vd4 Dc5 22.Dd2 Db6 23.Vd1 Vc5 24.Df2 Va5 25.Vc4 D:f2+ =) 18.Vfe1 (Výmena dám by neprinesla Poliakovi výhodu: 18.D:b6 a:b6 19.Vd4 h6 20.c3 g5 21.Vb4 b5 22.g3 Kg7 23.Kf2 g:f4 24.V:f4 Se4 25.Vg1 Vg6 26.g4 Vf8 27.g:f5 V:f5 28.V:g6+ K:g6 29.Ke3 d5 30.Sd1 V:f4 =) 18. - D:d4+ 19.V:d4 Vff8 20.Ve3 Vfc8 21.Kf2 Kg7 22.h4 h5! (22. - b5 23.c3 a5 24.Sc2 Kf6 25.a3 Sb7 26.h5 Vab8 27.D:d3 Sc6 28.h:g6 h:g6 29.Se2 Se4 30.Vg3 Vc6 =/+) 23.Cc4 b6 24.Sd1 Kf6 25.Sf3 S:f3 26.K:f3 (26.g:f3 b5 27.c:b5 Vc2+ 28.Ve2 Vac8 29.Va4 V:e2+ 30.Ke2 Vc7 31.Vb4 K:e6 32.a4 Vb7 33.Kd3 Kd5 34.Vd4+ Kc5 35.b4+ Kb6 36.Vc4 Vc7 37.V:c7 K:c7 38.a5 e6 39.Kc4 Kb7 40.Kd4 Kc7 =) 26. - Vc7 27.Ke2 Vac8 28.b3 Vc5 (28. - b5 29.c:b5 Vc2+ 30.Vd2 V8c3 31.a4 V:e3+ 32.K:e3 Vc5 33.Vd4 K:e6 34.Vb4 Vc2 35.a5 Kd7 36.b6 a:b6 37.V:b6 V:g2 38.a6 Va2 39.b4 Va3+ 40.Kd4 +/-) 29.Kd3 (29.a4 a6 30.Vd1 b5 31.c:b5 a:b5 32.a5 Va8 33.Va1 Va6 34.Kd3 b4 35.g3 Vd5+ 36.Kc4 Vd:a5 37.V:a5 Va5 38.K:b4 Vd5 39.Kc3 Vc5+ 40.Kd4 Vb5 =) 29. - a5 30.a4 V8c7 31.Ve1 Va7 32.Ve2 Va8 33.Vd5 Va7 (33. - V:d5+ 34.c:d5 b5 35.a:b5 Vb8 36.Kc4 Vc8+ 37.Kd4 Vb8 38.b4 V:b5 39.b:a5 Va5 40.Vd2 Va4+ =) 34.Ve1 Va8 35.Ve2 Va7 36.Ve1 ½ : ½**

V letnom období od 11. do 19. júla 2023 sa v Piešťanoch na Kúpeľnom ostrove

v priestoroch tanečnej sály *Palace Ballnearoom* uskutočnil už 3. ročník medzinárodného šachového turnaja vo dvoch skupinách, kde paralelne súťažili šachisti i šachistky z 26 štátov takmer celého sveta (napr. aj USA, Austrália, Čína, India, Mongolsko, Vietnam, Island) okrem Južnej Ameriky v celkovom počte 164 účastníkov vo veku od 8 až do 80 rokov, ktorí z centra mesta na ostrov prechádzali po Kolonádovom moste okolo sediacej sochy Ludovíta Wintera (* 1870 - 1968), ktorý v rokoch 1912 a 1922 zorganizoval v tomto svetoznámom kúpeľnom meste dva medzinárodné šachové turnaje, ktoré sa nezmazateľne zapísali do svetovej šachovej histórie. Turnaj sa uskutočnil tradične v priestrannej i dobre osvetlenej sále s prirodzeným vetraním a tempom hry 90 min. na 40 ťahov a 30 min. do konca partie s bonifikáciou 30 sek. na vykonaný ťah. Riaditeľom turnaja bol Ján Kišon a hlavným rozhodcom Rastislav Diviak, ktorý nemusel riešiť žiadny vážny spor, lebo sa hralo v duchu fair play a podľa hesla Medzinárodnej šachovej federácie (FIDE): *Gens una sumus* (Sme jedna rodina). Na otvorenie turnaja prišiel povedať niekoľko povzbudivých viet aj piešťanský primátor. Každý deň sa hralo na elektronických šachovniciach s prenosom do internetu jedno kolo v tichom prostredí ostrova, kde okolo hracej sály prechádzal len miestny elektrický vláčik, od 10. hodiny až do skončenia každej partie, ktoré trvali aj niekoľko hodín. Po skončení turnaja nasledovalo jeho vyhodnotenie vo dvoch skupinách a v rôznych kategóriách podľa počtu dosiahnutých bodov, veku, výkonnosti a pod.

Stretol som sa tam opäť s rodinou Janouškových z Českej republiky, ktorých 15-ročnej dcére Adélke som daroval časopis Leopoldov č. 1/2023, kde som komentoval našu spoločnú partiu z minulého ročníka, za čo sa mi srdečne podakovala a priznala sa, že to vôbec nečakala. V tomto ročníku sa jej aj s 11-ročnou sestrou Eliškou opäť darilo, keď v deväťkolovom turnaji získali obe po päť bodov a skončili nakoniec v hornej polovici tabuľky B-turnaja. V tomto ročníku sme sa spolu nestretli za šachovnicou tak ako minulý rok, lebo počítačový program nás nevybral. Ak by bol vyšiel *Leopoldov* č. 3/2023 o niekoľko dní skôr, tak by som ho daroval nevidiacemu šachistovi Vladimírovi Orviskému prítomnému na turnaji s našou komentovanou spoločnou partiou z 3. ligy. Vykonám tak pri našom najbližšom stretnutí.

V súboji s mladým poľským šachistom v 8. kole sme rozohrali tzv. dračí variant (kontúry postavenia piatich čiernych pešiakov pripomínajú obrisy rozprávkového draka) v sicílskej obrane, ktorý ho iste neprekvapil. Hrali sme systém s malými rošádami. Okrem 6. ťahu v partii si môže biely vybrať aj inú možnosť: 6.Se2, 6.Sg5, 6.f4, 6.g3. Pred vykonaním rošády v 7. ťahu mohol vložiť pohyb pešiakom 7.h3 (aby nemohol neskôr čierny skočiť so svojím jazdcom na g4) s možným pokračovaním: 7. - 0-0 8.Sb3 b6 9.0-0 Sb7 10.Ve1 Jbd7 11.Sg5 h6 12.Sh4 Jc5 13.Sd5 J:d5 14.e:d5 Ve8 15.Dd2 Dd7 16.a4 Vac8 17.a5 e6 18.a:b6 a:b6 19.b4 e:d5 20.b:c5 b:c5 21.Jb3 d4 22.Je2 g5 23.Sg3 f5 24.Va7 f4 25.Ja5 Vc7 26.S:f4 g:f4 27.J:f4 V:e1+ 28.D:e1 D:f7 29.V:b7 V:b7 30.J:b7 D:f4 aj s koncovkou D+J a D+S vrátane pešiakov. S ťahom strelcom 8. - Sd7 som sa nemusel ponáhľať, ale najskôr vložiť 8. - Jbd7 a potom s ním skočiť na pole c5. Miesto výmeny jazdcov pri 10. - J:d4 sa ponúkali ťahy: 10. - Ja5 a 10. - Jg4 s možnosťou výhry v koncovke. Zaujímavý variant by vznikol (miesto 12.e5) po ťahu: 12.f5 Dd7 13.De2 e5 14.f:e6 f:e6 15.Vad1 De7 16.Vfe1 Jh5 17.Dc4 Jf4 18.g3 Jh3+ 19.Kg2 Jg5 20.S:g7 K:g7 21.h4 Jf3 22.Vef1 d5 23.e:d5 e:d5 24.Dd3 d4 25.Jd5 De5 s obojstrannými možnosťami. V pozícii zobrazenej na diagrame som Piotrovi, ktorý celkovo získal v turnaji štyri body, pripravil jednoduchú pascu (17.D:f6?? e:f6?? 18.e7+ s vyvrátením 17. - Db6+!), do ktorej však nevpadol, lebo hral s vežou 17.Vad1. V závere duelu sa mohol čierny pokúsiť o aktivitu (miesto 29. - a5): 29. - b5!?! 30.Ve2?! b:c4+ 31.V:c4 V:c4 32.b:c4 Vc5 33.Kd4 Va5 34.Kc3 Va3+ 35.Kb4 Vg3 36.Kb5 Vg4 37.Vf2 V:h4 38.a4 K:e6 39.a5 Vh1 40.Ka6 Va1 s výhodou, ale po: 30.c:b5!?! V:b5 31.Vc4 Vd5+ 32.Kc3 V:c4+ 33.b:c4 Vc5

34.g3 d5 35.Kd4 V:c4+ 36.K:d5 Va4 37.a3 Va6 38.Kc5 V:e5 39.V:e6+ K:e6 40.Kc6 Kf7 41.a4 e5 42.f:e5 Ke6 43.a5 K:e5 44.Kb7 g5 45.a6 g:h4 46.g:h4 f4 47.K:a7 f3 48.Kb6 f2 49.a7 f1D 50.a8D Df2+, kde má síce v dámskej koncovke o pešiaka viac, čo však neznamená, že aj výhru. Nakoniec sa duel skončil pozičnou remízou trojnásobným opakovaním tej istej pozície.

(GK)

Šachové okienko

Stretnúť sa so skúseným šachovým skladateľom je pre začínajúceho určite prínosom. Takým sa stalo aj moje navštevovanie *Bratislavského krúžku kompozičného šachu* (BKKS) v hlavnom meste Slovenska približne v polovici sedemdesiatych rokoch minulého storočia, kde som mal možnosť osobne sa zoznámiť s významnými slovenskými kompozičnými šachistami. Jedným z nich bol aj chemický inžinier **Juraj Brabec** (vyštudoval ČHTF SVŠT, viacero rokov bol riaditeľom Výskumného ústavu papiera a celulózy v Bratislave), vtedy ešte ani nie 40-ročný muž vyššej štíhlejšej postavy, žoviálneho povahy, ktorý sa narodil v Trenčíne, ale od r. 1956 býva v Bratislave, ktorého meno a priezvisko som poznal ako autora mnohých skladieb rôzneho žánru z rôznych šachových rubriek. Pre nezainteresovaných vysvetlím, že v krúžku sa šachové partie nehrali, ale sa sedelo v určitých pravidelných časových intervaloch po 18. hodine asi tri hodiny v malej miestnosti v kruhu okolo nízkeho stola, na ktorom bola položená plátenná šachovnica so šachovými figúrkami zvanými „české klubovky“, lebo sa asi väčšinou používali pri hraní šachu v českých kluboch. Prehrávali sa tam rôzne šachové problémy, ako sa vtedy umelo vytvoreným skladbám hovorilo, vyslovovali svoje názory alebo som tam mohol priniesť na zhodnotenie nejaký svoj tvorivý pokus na zhodnotenie či vylepšenie. Juraj okrem skladania mal talent aj na písanie o kompozičnom šachu. Vtedy sa vydávali tzv. metodické listy ako pomoc pre začínajúcich skladateľov. V jednom z nich navrhol dve schémy, ktoré bolo treba dopracovať, aby kompozícia vyhovovala všeobecne platným pravidlám pre kompozičný šach a tiež mala svoj obsah i formu. Podarilo sa mi z nich vytvoriť dve dvojťažky, len som nevedel, či sa dajú publikovať z hľadiska originality, aby som nebol obvinený z plagiátorstva. Vedúci krúžku Bedrich Formánek ma ubezpečil, že v tom nie je žiadny problém, schémy sú na to vytvorené a súčasne mi prezradil, že som bol prvý, ktorý sa pokúsil o ich umelecké

Skladba č. 71 Juraj Brabec

1.čestné uznanie, Labai 60 JT
C 31. 12. 2002

Mat 2. ťahom (10 - 13)

spracovanie. Nakoniec ich aj uverejnil v šachovej rubrike denníka Pravda, kde bol vtedy redaktorom. Náhle umrel 19. 11. 2023 vo veku 90 rokov.

S Jurajom som sa naposledy stretol v Hlohovci r. 2000 v bývalom klube ROH Slovakofarmy, kde som bol spoluorganizátorom 18. Medzinárodných majstrovstiev Slovenska v riešení šachových skladieb s rekordnou účasťou 36 riešiteľov z domova i zo zahraničia, kde ako návštevník mal možnosť vidieť priestranú tanečnú sálu, v ktorej sa konal Medzinárodný šachový turnaj Slovak Open Hlohovec pod taktovkou dnes už nežijúceho Ferdinanda Bišcu, so samostatným stolom pre každého riešiteľa, čo sa nie vždy dodržiava.

V leopoldovskom dvojmesačníku sme o J. Brabcovi (* 26. 5. 1938) písali už dvakrát a tiež uverejnili jeho dve skladby; prvýkrát pri príležitosti 75. narodenín, druhýkrát pri 80. narodeninách a teraz s oneskorením sme si pripomenuli 85. narodeniny, ku ktorým mu želáme zdravie primerane jeho veku, rodinnú pohodu, nech ho skladanie šachových úloh baví aj naďalej, v súťažiach získava ďalšie vyznamenania a zostane naším verným riešiteľom! Nemá vo zvyku zúčastňovať sa riešiteľských súťaží, ale v našom časopise áno, kde sa stal aj štvornásobným výhercom. Začínal ako praktický šachista, ale nakoniec presedlal na kompozičný šach, čo sa ukázalo ako správne rozhodnutie. Svoju úspešnú skladateľskú kariéru začal v denníku Práca 14. augusta 1957. Celkovo uverejnil niekoľko sto skladieb a v súťažiach dosiahol množstvo vyznamenaní. Titul medzinárodného majstra získal v r. 1996. V Albumoch FIDE 1914 - 2012 dosiahol 35,95 bodu. Venoval sa najmä novostrategickým dvojťažkám či už ortodoxným alebo s rozličnými exoprvkami. Skladal ich sám alebo aj v spoluautorstve. Rozhodoval viacero skladateľských súťaží (medzinárodným rozhodcom FIDE pre kompozičný šach je od r. 1971), keď v Šachovom umení r. 1975 sa rozhodol udeliť môjmu samomatu II. cenu, čo ma príjemne prekvapilo. Prednášal na mnohých školeniach trénerov a rozhodcov KŠ, kde uplatnil svoju výrečnosť. Viacero rokov bol predsedom *Slovenskej organizácie kompozičného šachu*. Pred niekoľkými rokmi bol zaradený do *Siene slávy SOKŠ*.

V skladbe zobrazenej na diagrame, ktorá bola ocenená 1. čestným uznaním v jubilejnom turnaji pri príležitosti 60. narodenín Z. Labaia z V. Kýra, biely začne a dá mat 2. ťahom! Pri jej riešení si treba dať pozor na zvodnosť 1.V:f6? hrozí 2. Dd6 mat (1. - Jf5 Vd5 S:f6 2.V:f5 Jc6 Sc7 mat) s vyvrátením 1. - Vc5!

Riešenie dvojťažky pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 20. 2. 2024. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený.

Výhercu skladby číslo 70 uverejníme v nasledujúcom čísle.

Riešenie skladby č. 70 (Kročian): zdanlivé hry 1. - S:f4, J:f4 2.Se6, S:e4 mat; zvodnosť: 1.J:e4? hrozí 2.Dg5 mat, 1. - S:f4, J:f4 2.Dh7, Jd6 mat, viazne na 1. - K:f4!; rieši: **1.Jf3!** hrozí 2.Dg5 mat, 1. - S:f4, J:f4, K:f4 2.Jd4, J:h4, Dg4 mat.

(GK)

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 37. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 1818/2A, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Kusá, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Nepredajné. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: december 2023

K747 v roku 1995, parná lokomotíva vykurovala depo Leopoldov.

Žeríav z depa Leopoldov Škoda, 50 t, rok výroby 1947 exponát ŽM.

Foto: Nikoľa Bučková a Juraj Hladky